

Historisk Samfund for Aarhus Stift.

Der er i Aarenes Løb udrettet meget for at udbrede historisk Oplysning, og den historiske Forskning har haft en værdifuld Støtte i den derved vakte Sans for Betydningen af at samle Oplysninger om vore Forfædres Liv og Virksomhed, alt i Erkendelsen af, at historisk Oplysning er det bredeste og bedste Grundlag for Forstaaelse af Nutidens Opgaver og Udviklingen af en sund Livsanskuelse. Den i de sidste Aar opstaaede Bevægelse for at oprette »historiske Samfund« for de enkelte Landsdele er et nyt Led i Arbejdet, der sikkert vil faa stor Betydning for Udbredelsen af historisk Oplysning og forøget Interesse for Bevarelsen af Fortidens Minder. Disse Samfund vil kunne løse deres Opgaver med saa meget større Kraft, som der her er en Lejlighed for *alle*, der ad forskellige Veje er blevne Venner af historisk Oplysning, til at forene sig om Arbejdet.

Da for et Par Aar siden Bevægelsen naaede til Aarhus Stift, og det, navnlig gennem Hr. Bibliotheksassistent *Mørk-Hansens* Bestræbelser, lykkedes at danne en Komite af Mænd, der vilde paatage sig et forberedende Arbejde, valgte denne senere afdøde Biskop *Fr. Nielsen* til Formand. Biskoppen var dog meget stærkt optaget af anden Virksomhed, og dette i Forbindelse med hans paafølgende Sygdom og Død standsede for en Tid Forehavendet.

Den oprindelige Komite valgte senere et Forretningsudvalg, og efter dettes Indbydelse afholdtes den 14. November 1907 et stiftende Møde i Aarhus. Biskop Nielsen havde bestemt tilraadet at danne et historisk Samfund for hele Stiftet, hvad der vilde give mere omfattende Æmner til Behandling i Tale og Skrift og kunde skaffe større Midler til Sagens Fremme. Da Udvalget havde sluttet sig til denne Tanke, var Indbydelse til Mødet udgaaet til Folk i alle Dele af Stiftet, idet man dog havde undgaaet en Henvendelse, der kunde ligne Konkurrence med et allerede oprettet Samfund i Stiftets nordlige Del. Indbydelsen blev efterkommet af mange, ikke alene fra Aarhuseggen, men ogsaa fra fjærnere Egne. Efter at Hr. Forstander *Martin Kristensen*, Gjedved, havde holdt et Foredrag, som i udvidet Skikkelse vil findes i nærværende Hæfte, stiftedes Foreningen, Love vedtoges, og da Toggangen hindrede en indgaaende Overvejelse af Bestyrelsesvalget, overdrog man enstemmig det hidtilværende Udvalg at danne den midlertidige Bestyrelse, som derefter bestaar af: Fabrikant *L. Andersen*, Borgmester *Drechsel*, cand. mag. *Haugsted*, Biblioteksassistent *Heilskov*, Forstander for den jydsk Handelshøjskole *I. Henningsen*, Translatør *P. Holm*, Sparekassedirektør *M. Jacobsen* (af Viby), Biblioteksassistent *Mørk-Hansen*, Konsul *Ollendorff* og Redaktør *H. V. Rasmussen* (Formand). Samfundets første ordenlige Generalforsamling vil blive indvarslet i Forening med et større Møde, som foreløbig tænkes afholdt paa en Søndag i Forsommeren ved Skanderborg Slots Ruin, og der vil da blive Lejlighed til at vælge en Bestyrelse af mere alsidig Sammensætning med Repræsentanter fra Stiftets forskellige Købstæder og Egne. Det vilde i hvert Fald være ønskeligt, at Bestyrelsen faar en saadan Sammensætning, medens man

maaske af praktiske Hensyn bør nedsætte et Forretningsudvalg, hvis Medlemmer har let Adgang til at komme sammen, selv om dette skulde kræve en Ændring i Lovene. Paa det konstituerende Møde valgtes et Repræsentantskab — bestaaende af Mænd rundt om i Stiftet —, om hvis Sammensætning der endnu ikke foreligger noget endeligt, men som Bestyrelsen sikkert vil indkalde til Samraad, om ikke før saa paa Generalforsamlingsdagen.

»Historisk Samfund for Aarhus Stift« tæller, da Hæftet gaar i Trykken, ca. 300 Medlemmer. Tallet burde være større, bl. a. fordi der kræves baade større personlig og pengelig Støtte til Sagens Gennemførelse. Imidlertid har Interessen allerede vist sig saa stor, at Fremgang tør ventes. Nogen Støtte bør vel imødeses fra forskellige Institutioner; fra Landbosparekassen i Aarhus er allerede for 1907 bevilget 25 Kr., for hvilket Bidrag Bestyrelsen bringer sin varmeste Tak, og der aabner sig nu, saa vidt vides, Mulighed for Statstilskud. Det er saaledes med Tillid, Bestyrelsen ved Udsendelsen af nærværende Hæfte aabner Foreningens Virksomhed.

H. V. R.
